

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.03.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 30.12.2020, 9

Päästeseadus

Vastu võetud 05.05.2010

[RT I 2010, 24, 115](#)

jõustumine 01.09.2010

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
15.12.2010	RT I, 30.12.2010, 1	01.01.2011
16.12.2010	RT I, 30.12.2010, 2	01.01.2011
09.02.2011	RT I, 04.03.2011, 1	01.04.2011
08.12.2011	RT I, 29.12.2011, 1	01.01.2012, osaliselt 01.01.2014 ja 01.11.2014; peatükkides 4–8 sõna „päästeasutus” asendatud sõnaga „Päästeamet”.
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 1	01.01.2016, jõustumisaeg muudetud 01.07.2016 [RT I, 17.12.2015, 1]
17.12.2014	RT I, 31.12.2014, 4	01.01.2015
11.02.2015	RT I, 12.03.2015, 1	01.01.2016
18.02.2015	RT I, 23.03.2015, 3	01.07.2015
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015, osaliselt 01.07.2016
09.12.2015	RT I, 30.12.2015, 1	18.01.2016
07.12.2016	RT I, 15.12.2016, 2	01.01.2017
08.02.2017	RT I, 03.03.2017, 1	01.07.2017
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 8	01.01.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
17.06.2020	RT I, 03.07.2020, 1	15.07.2020
15.12.2020	RT I, 30.12.2020, 2	01.03.2021

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Päästeseadus sätestab päästeasutuse ülesanded, korralduse ja õigused, Kaitseväge ja Kaitseliidu kaasamise päästeasutuse ülesannete täitmise ning päästeasutuse tegevuses vabatahtlikkuse alusel osalevate isikute õigused ja kohustused.
[[RT I, 12.03.2015, 1](#)- jõust. 01.01.2016]

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

(3) Päästeasutuse tegevuse korralduse erisused sätestavad erakorralise seisukorra seadus ja hädaolukorra seadus.

(4) Käesolev seadus ei reguleeri tervishoiuteenuse osutamist, mis on reguleeritud tervishoiuteenuste korraldamise seadusega.

§ 2. Päästeasutuse tegevuse põhialused

(1) Päästeasutuse tegevuse eesmärk on turvalise elukeskkonna kujundamine ja hoidmine, ohtude ennetamine ning operatiivne ja professionaalne abistamine.

(2) Päästeasutuse tegevus on suunatud inimeste elu, tervist ja vara ning keskkonda ohustavate päästesündmuste ennetamisele, ohu väljaselgitamisele, ohu tõrjumisele ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisele, kui teistes seadustes ei ole sätestatud teisiti.

(3) Päästeasutuse tegevuse planeerimise põhialuseks on piirkondlikud ohutegurid. Ohuteguriks peetakse isikut, nähtust, protsessi, objekti või muud näitajat või nende koosmõju, mille piirkondliku paiknemise ja esinemissageduse põhjal võib pidada tõenäoliseks ohu teket.

(4) Päästeameti tegevuses võivad vabatahtlikkuse alusel osaleda vabatahtlikud päästjad käesoleva seaduse 7. peatükis sätestatud alustel ja korras.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(4¹) Häirekeskuse tegevuses võivad kriisiinfo teenuse osutamisel osaleda avaliku teenistuse seaduses sätestatud avalikku teenistusse võtmise nõuetele vastavad vabatahtlikud Häirekeskuse määratud alustel ja korras.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(5) Päästeasutus võib sõlmida juriidiliste isikutega tsiviilõiguslikke lepinguid päästetööl ja ennetustööl osalevate vabatahtlike päästjate tegevuse korraldamiseks ning kriisiinfo teenuse osutamisel vabatahtlike kaasamiseks.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(6) Päästeasutus lähtub oma tegevuses ja meetmete rakendamisel seaduslikkuse, proportsionaalsuse ja otstarbekuse põhimõttest. Päästeasutuse meetmeid kohaldatakse isikute suhtes, kellest oht lähtub või kes ise on ohustatud.

§ 3. Mõisted

(1) Päästesündmus käesoleva seaduse tähenduses on ootamatu olukord, mis vahetult ohustab füüsiliste või keemiliste protsesside kaudu inimese elu, tervist, vara või keskkonda tulekahju, loodusõnnetuse, plahvatuse, liiklusõnnetuse, keskkonna reostuse või muu sarnase olukorra korral.

(1¹) Päästetöö käesoleva seaduse tähenduses on päästesündmuse toimumisel, ohu tõrjumisel ja kõrvaldamisel ning päästesündmuse tagajärgede leevendamisel viivitamata rakendatavad, vältimatud ja edasilükkamatud tegevused.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(1²) Demineerimistöö käesoleva seaduse tähenduses on pommiohu, lahingumoonu ohu ja plahvatusohu tõrjumisega seotud tegevus.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(1³) Ennetustöö käesoleva seaduse tähenduses on inimeste teadlikkuse ja valmisoleku suurendamine päästesündmuse ärahoidmiseks ja päästesündmuseks valmistumiseks, teabe kogumine toimunud päästesündmuse ning inimeste teadlikkuse ja valmisoleku kohta ning selle analüüsimine.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(3) Käesolevas seaduses kasutatakse tuleohutuse seaduse §-s 2 nimetatud mõisteid ja korrakaitse seaduses nimetatud mõisteid seal kasutatud tähenduses.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(4) Kriisiinfo teenus käesoleva seaduse tähenduses on erakorralise sündmuse tõttu Häirekeskuse osutatav avalikkuse teavitamise teenus, mille eesmärk on anda riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse üksuse tellimisel teavet ja käitumisjuhiseid, ning vajaduse korral andmeid kriisiinfo teenuse osutamise tinginud sündmuses arvatavate kannatanute kohta, eelkõige ulatusliku tulekahju, plahvatuse või varingu, tõsise transpordi-, kiirgus- või tuumaõnnetuse, terrorirünnaku, massitulistamise või paljude kannatanutega massilise korratuse puhul.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

2. peatükk

PÄÄSTEASUTUSED JA PÄÄSTEASUTUSTE ÜLESANDED

§ 4. Päästeasutused

(1) Päästeasutused on:

- 1) Päästeamet;
- 2) Häirekeskus.

(2) Päästeamet ja Häirekeskus on Siseministeeriumi valitsemisalas olevad valitsusasutused.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

§ 5. Päästeasutuse ülesanded

(1) Päästeameti ülesanded on:

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

1) päästetöö tegemine maismaal ja siseveekogudel, kui teistes seadustes ei ole sätestatud teisiti;

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

1¹) politsei ja piirivalve seaduse § 3 lõike 1 punktis 4 sätestatud otsingu- ja päästetöö tegemisel osalemine kaldalähedasel merealal, kui esineb vahetu oht inimese elule või tervisele;

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

2) demineerimistöö tegemine maismaal ja siseveekogudel;

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

3) järelevalve tuleohutuse seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuete täitmise üle ning teistes seadustes tuleohutuse tagamiseks ettenähtud nõuete täitmise üle;

3¹) tulekahju tekkepõhjuse väljaselgitamine Päästeameti määratud juhtudel, lähtudes asutuse strateegilistest eesmärkidest ja ülesannetest;

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

4) ennetustöö;

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

5) [kehtetu -RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

6) hädaolukorraks valmistumine ja selle lahendamise tagamine hädaolukorra seaduse alusel;

7) üld- ja detailplaneeringu kooskõlastamine;

8) ehitusseadustiku kohaselt esitatavale ehitus- või kasutusloa eelnõule kooskõlastuse andmine või sellest keeldumine kümne päeva jooksul eelnõu esitamise päevast arvates, kui ehitise suhtes on õigusaktiga kehtestatud tuleohutusnõuded;

[RT I, 23.03.2015, 3- jõust. 01.07.2015]

9) muude seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmine.

(1¹) Häirekeskuse ülesanded on:

1) hädaabinumbri 112 saanud hädaabikõne või muul viisil saanud teabe vastuvõtmine ja töötlemine, ohu hindamine ning väljasõidukorralduse andmine Päästeametile ja kiirabi osutajale päästetööks, demineerimistööks ja kiirabi osutamiseks ning teabe edastamine Politsei- ja Piirivalveametile (edaspidi *hädaabiteate menetlemine*);

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

1¹) abi- ja infoteadete menetlemine, sealhulgas kriisiinfo teenuse osutamine riigiasutustele ja kohaliku omavalitsuse üksustele, arvestades Häirekeskuse pädevust ja volitusi;

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

2) muude seadusest ja selle alusel antud õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmine.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(2) Päästetöö ja demineerimistöö töötervishoiu ja tööohutuse nõuded kehtestab Päästeameti peadirektor.

[RT I, 29.12.2011, 1- jõust. 01.01.2012]

(3) Päästesündmusel osalevate riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste ning isikute koostöö korra kehtestab Vabariigi Valitsusmäärusega.

(3¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1¹ sätestatud ülesande täitmisel lähtutakse politsei ja piirivalve seaduse § 3 lõikes 4¹ sätestatud kiirema abi põhimõttest.

[RT I, 31.12.2014, 4- jõust. 01.01.2015]

(4) Hädaabiteadete menetlemise korra ja hädaabiteadete menetlemise toimimisele esitatavad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

[RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

§ 6. Päästetöö ja demineerimistö juht

- (1) Päästetööd juhib päästetöö juht, kes on päästeametnik.
- (2) Demineerimistööd juhib demineerimistö juht, kes on päästeametnik.
- (3) Päästetöö juhile ja demineerimistö juhile alluvad kõik päästesündmusel osalevad riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused ning eraõiguslikud juriidilised isikud.
- (4) Päästetöö juhil või demineerimistö juhil on õigus anda päästetööl või demineerimistööl korraldusi teistele riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele ning eraõiguslikele juriidilistele isikutele, arvestades nende asutuste ja isikute pädevust ning volitusi.

3. peatükk ISIKUANDMETE TÖÖTLEMINE

1. jagu Isikuandmete töötlemine

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 7.–§ 8. [Kehtetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

2. jagu Päästeasutuse andmekogu

§ 9. Päästeinfosüsteem

[RT I, 15.12.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

- (1) Päästeinfosüsteem on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, kus töödeldakse:
 - 1) päästesündmuse lahendamise seotud toimingute ja menetluste andmeid, et Päästeameti ülesandeid tõhusalt ja kiirelt täita;
 - 2) päästesündmuse käigus hukkunu ja vigastatu andmeid, et selgitada välja päästesündmuse asjaolud ennetustöö ja järelevalve planeerimiseks;
 - 3) järelevalve- ja kooskõlastamismenetluste andmeid ohutusnõuete täitmise kontrollimiseks ja järelevalve korraldamiseks;
 - 4) ennetustöö, koolitamise ja teavitamise käigus kogutud andmeid ning eluaseme valdaja ohutusnõustamisel isiku nõusolekul kontrollitud objekti ja objekti valdaja kohta kogutud andmeid, sealhulgas terviseandmeid, et kujundada turvaline elukeskkond ja seda hoida, ennetada ohtusid ning planeerida Päästeameti tegevust;
 - 5) tehnosüsteemide, sealhulgas küttesüsteemide, ja andmeandjate andmeid ning tuleohutuse seaduse § 2 lõikes 1¹ sätestatud tuleohutusteenuse osutamisega seotud andmeid, et tagada tuleohutusnõuete täitmine.

[RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]
 - (2) Päästeinfosüsteemi kantakse:
 - 1) pääste- ja demineerimistö tegemisega seotud andmed;
 - 2) päästesündmuse käigus hukkunu ja vigastatu andmed;
 - 3) päästeteenistuja andmed;
 - 4) päästesündmusel osalenud isiku andmed;
 - 5) järelevalve- ja kooskõlastamismenetluste ning ennetustöö andmed;
 - 6) eluaseme valdaja tuleohutusnõustamise ja tehtud ennetustöö andmed;
 - 7) objekti valdaja andmed;

[RT I, 03.03.2017, 1- jõust. 01.07.2017]

 - 8) tehnosüsteemi andmed;

[RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]

 - 9) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud tuleohutusteenuse osutamisega seotud andmed;

[RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]

 - 10) andmeandja andmed.

[RT I, 30.12.2020, 2- jõust. 01.03.2021]
 - (3) Päästeinfosüsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab **valdkonna eest vastutav minister**määrusega.
 - (4) Päästeinfosüsteemi põhimääruses sätestatakse päästeinfosüsteemi pidamise kord, päästeinfosüsteemi kogutavate andmete täpne koosseis, andmeandjad, andmete säilitamise tähtajad ja vajaduse korral muud päästeinfosüsteemi pidamisega seotud korralduslikud küsimused.
 - (5) Päästeinfosüsteemi vastutav töötleja on Päästeamet.
- [RT I, 15.12.2016, 2- jõust. 01.01.2017]

§ 9¹. Hädaabiteadete menetlemise andmekogu

(1) Hädaabiteadete menetlemise andmekogu on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, kus eesmärgiga kaitsta inimese elu, tervist ja vara ning keskkonda töödeldakse andmeid, sealhulgas isikuandmeid, et menetleda hädaabiteateid kiirema abi osutamiseks, ning abi- ja infoteateid, sealhulgas kriisiinfo teenuse osutamiseks.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2) Hädaabiteadete menetlemise andmekogusse kantakse:

- 1) hädaabiteate edastaja ja sündmusega seotud isiku andmed;
- 2) abivajaja andmed, sealhulgas terviseandmed;
- 3) hädaabiteate andmed;
- 4) hädaabiteate menetlemisega seotud toimingute andmed;
- 5) hädaabiteate menetlemise teenuse registreeritud kasutaja andmed;
- 6) hädaabiteate menetleja andmed;
- 7) abi- ja infoteate andmed;

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

8) Häirekeskuse kõneside salvestised.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2¹) Käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud kriisiinfo teenuse osutamisel arvatavate kannatanute kohta info väljastamise vajaduse üle otsustab Terviseamet, Päästeamet, Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet vastavalt oma pädevusele.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud asutus peab info väljastamise vajaduse üle otsustamisel hindama, kas:

- 1) tegemist on käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud erakorralise sündmusega, mille korral on proportsionaalne isikuandmeid töödelda;
- 2) arvatavate kannatanute lähedastele info andmiseks ei ole tavapärased teavituskanalid piisavalt tõhusad.

[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2³) Kriisiinfo teenuse osutamisel töödeldakse hädaabiteadete menetlemise andmekogus lisaks käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 7 ja 8 nimetatud andmetele käesoleva paragrahvi lõikes 2⁴ nimetatud isikuandmeid.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁴) Häirekeskus pärib hädaabiteadete menetlemise andmekogu kaudu käesoleva paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud asutuse otsuse alusel tervise infosüsteemist kriisiinfo teenuse osutamisel andmeid selle kohta, kas, kus ja millal on arvatavale kannatanule osutatud tervishoiuteenust seoses käesoleva seaduse § 3 lõikes 4 nimetatud sündmusega. Kriisiinfo teenuse osutamisel ei töötle Häirekeskus arvatava kannatanu terviseandmeid.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁵) Andmeid arvatava kannatanu kohta ei edastata tervise infosüsteemist Häirekeskusele, kui arvatav kannatanu on tervise infosüsteemis keelanud oma andmete edastamise kriisiinfo teenuse osutamiseks.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁶) Häirekeskus ei tee päringut tervise infosüsteemi arvatava kannatanu kohta andmete saamiseks, kui uurimist teostav asutus on andmete juurdepääsu või nende edastamise keelanud kuriteo tõkestamise, kurjategija tabamise või kriminaalmenetluses tõe väljaselgitamise huvides.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁷) Kriisiinfo teenuse osutamisel antakse arvatava kannatanu kohta tehtud päringu alusel infot päringualuse isiku lähedasele, kelleks käesoleva seaduse tähenduses on abikaasa, registreeritud elukaaslane, vanem, vanavanem, laps, lapselaps, õde, vend ja muu isik, keda saab lähtudes isiku elukorraldusest pidada õigustatuks infot saama.
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(2⁸) Kriisiinfo teenuse kaudu arvatava kannatanu kohta päringu teinud isiku tuvastamise ja arvatava kannatanuga seose kontrollimise alused kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).
[RT I, 03.07.2020, 1- jõust. 15.07.2020]

(3) Hädaabiteadete menetlemise andmekogu asutab ja selle põhimääruse kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).